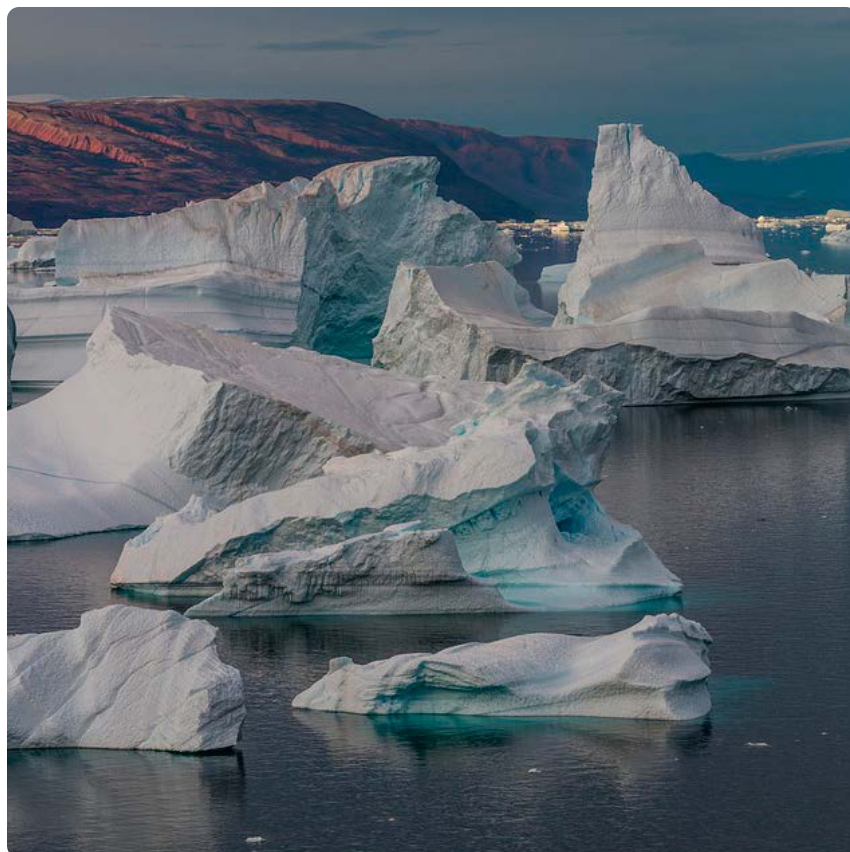
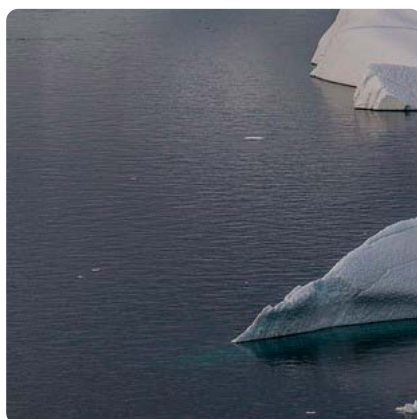

Miljö- och klimatsamarbeten med strategiska länder finansierade av anslaget för internationellt miljösamarbete

Årsrapport för 2020

RAPPORT 6985 • JUNI 2021

Miljö- och klimatsamarbeten
med strategiska länder
finansierade av anslaget för
internationellt miljösamarbete

Årsrapport för 2020

Beställningar

Ordertel: 08-505 933 40

E-post: natur@cm.se

Postadress: Arkitektkopia AB, Box 110 93, 161 11 Bromma

Internet: www.naturvardsverket.se/publikationer

Naturvårdsverket

Tel: 010-698 10 00

E-post: registrator@naturvardsverket.se

Postadress: Naturvårdsverket, SE-106 48 Stockholm

Internet: www.naturvardsverket.se

ISBN 978-91-620-6985-8

ISSN 0282-7298

© Naturvårdsverket 2021

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma 2021

Omslagsfoto: Pixabay

Förord

Sverige behöver samarbeta internationellt i miljö- och klimatfrågor både för att uppnå Sveriges miljömål, bidra till de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 och för att uppnå internationella miljö- och klimatkonventioner.

I denna rapport redovisar Naturvårdsverket de samarbeten med strategiska länder, regioner och samarbetsorgan inom miljö- och klimatområdet som under 2020 finansierats genom anslaget för internationellt miljösamarbete. I samarbetena deltar i första hand Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och SMHI. Även strategiska samarbeten samordnade genom Östersjöstaternas råd samt Stockholm Environment Institute får stöd från anslaget. Medarbetare från berörda myndigheter och organisationer deltar samtidigt i långt fler internationella samarbeten än de som redovisas här.

Sverige har genom anslagsposten bland annat samarbetat med kollegor i andra länder om hur de kan arbeta för att minska sina utsläpp av växthusgaser. Samarbetena har även handlat om havsplanering, transporteffektiva samhällen, avfallsförebyggande åtgärder och utveckling av länders kemikalielagstiftning. Under året har Sverige bland annat samarbetat med Argentina, Brasilien, Colombia, Indien, Indonesien, Kina, Ryssland, Sydafrika, Sydkorea, USA och Vietnam. Flera aktiviteter genomfördes också tillsammans med Arktiska rådet, Barentsrådet och Nordiska ministerrådet.

Svenska myndigheter bidrar genom anslaget för internationellt miljösamarbete till aktiviteter som har stor betydelse både för en hållbar utveckling och för miljö- och klimatarbetet, i Sverige och runt om i världen. Samarbetet bygger på långsiktighet, lyhördhet och tålamod. Coronapandemin har inneburit att arbetet till stora delar genomförts digitalt, med nya metoder för möten och erfarenhetsutbyte. Den snabba omställningen till digitala arbetsätt i och med pandemin har inneburit såväl utmaningar som möjligheter till utveckling. Inte minst står vi nu bättre rustade för att i framtiden arbeta mer resfritt – även om vi även fortsättningsvis ser att möten på plats är en viktig förtroendeskapande del i samarbeten där vi behöver se och förstå lokala förutsättningar.

Naturvårdsverkets och våra kollegors insatser runt om i världen gör skillnad. Sedan anslaget tillkom 2013 har vi sett flera exempel på att stärkta miljöförvaltningar, skarpare lagstiftning och ett effektivt genomförande är nyckelfrågor för att uppnå miljöpolitikens mål – begränsade klimatförändringar, en bättre miljö och en mer hållbar värld.

Stockholm, maj 2021

Björn Risinger
Generaldirektör

Innehåll

FÖRORD	3
BAKGRUND	5
BILATERALA SAMARBETEN 2020	6
Argentina	6
Brasilien	7
Colombia	10
Indien	11
Indonesien	12
Kina	13
Ryssland	15
Sydafrika	17
Sydkorea	20
Taiwan	21
Thailand	21
USA	22
Vietnam	23
REGIONALA, MULTILATERALA OCH TEMATISKA SAMARBETEN	24
Arktiska rådet	24
Barentsrådet	26
Vattenkvalitetsmodellering för BRIICS-länderna	27
Förstärkt kemikalie- och avfallsarbete	27
Ledarskapsgruppen för industrins omställning	28
Nordiska ministerrådet	29
Västra Indiska oceanen	30
Östersjöstaternas råd	31
SEKTORSSPECIFIKA RESULTAT	32
Jämställdhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter	32
Minskad miljöpåverkan och digitalisering	34
Exportfrämjande insatser	36
Särskilda utmaningar under coronapandemin	37

Bakgrund

I den här rapporten redovisar Naturvårdsverket de samarbeten med strategiska länder inom miljö- och klimatområdet som finansierats genom anslagsposten för bilateralt miljösamarbete under 2020.

Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten samt SMHI samarbetar inom miljö och klimat med länder som har stor påverkan på den globala miljön och klimatet. Myndigheterna samarbetar också med länder som är strategiskt viktiga för det globala miljö- och klimatarbetet och genom strategiskt viktiga organisationer, såsom Östersjöstaternas råd och Stockholm Environment Institute.

Enligt regleringsbrevet till Naturvårdsverket för 2020 får anslagsposten användas för myndigheters bilaterala miljö- och klimatsamarbete med länder med stor påverkan på den globala miljön. Det får också användas till samarbeten med länder som har strategisk betydelse i det globala miljö- och klimatsamarbetet. I vårändringsbudgeten 2020 höjdes nivån för anslagsposten till 34,4 miljoner kronor, från 29,4 miljoner kronor året innan. Detta genom en förstärkning på 5 miljoner kronor för bilateralt samarbete inom kemikalier och avfall.

Insatser som finansieras av anslagsposten bidrar i första hand till att uppnå FN:s hållbarhetsmål, de svenska miljökvalitetsmålen och generationsmålet. Utöver det bidrar insatserna i många fall till ökad jämställdhet samt ökad export av svenska produkter och svenskt kunnande.

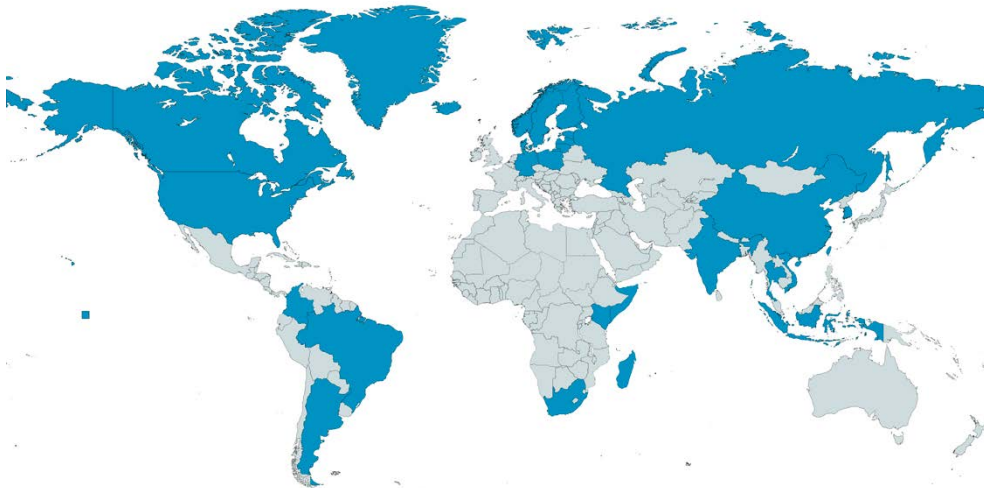
Dagens miljöutmaningar är till stora delar gränsöverskridande och kan inte enbart lösas inom Sveriges gränser. De stora ekonomierna Brasilien, Ryssland, Indien, Indonesien, Kina och Sydafrika (BRIICS) har exempelvis omfattande tillverkningsindustrier som levererar produkter till såväl inhemsk som global marknad. Dessa befolkningsrika länder har stor påverkan på den globala resursanvändningen och miljöprestandan och är därför viktiga aktörer för globalt miljö- och klimatsamarbete. De svenska myndigheterna har också samarbetat med andra länder av betydelse för deras uppdrag, samt genom multilaterala samarbeten som Arktiska rådet, Barentsrådet, Nordiska ministerrådet, Unesco, Helcom samt Östersjöstaternas råd.

Naturvårdsverket förvaltar anslagsposten och beslutar om fördelning av medlen mellan myndigheter och organisationer. Dessutom samråder Naturvårdsverket löpande med de inblandade myndigheterna och organisationerna i frågor om fördelning, utvärdering och utveckling av anslagsposten.

Tack vare stor flexibilitet och god förmåga till digitalisering har samarbetena kunnat fortsätta trots pågående pandemi.

Bilaterala samarbeten 2020

Samarbetspartners inom våra bilaterala aktiviteter är länder, regioner eller samarbetsorgan av stor strategisk vikt för det globala miljö- och klimatarbetet. Under 2020 har vi framför allt samarbetat med Argentina, Brasilien, Colombia, Indien, Indonesien, Kina, Ryssland, Sydafrika, Sydkorea, USA och Vietnam. Samarbeten sker även inom Arktiska rådet, Barentsrådet, Nordiska ministerrådet, Östersjöstaternas råd, de så kallade BRICS-länderna, samt med länder kring västra Indiska oceanen.

Samarbetsländer och regioner (i blått) där bi- eller multilaterala projekt bedrivits under 2020. Danmark (inklusive Grönland och Färöarna), Finland (inklusive Åland), Kanada, Island, Norge, Sverige, Ryssland och USA ingår i det Arktiska rådet. Finland (inklusive Åland), Norge, Sverige och Ryssland ingår i Barentsrådet. Danmark (inklusive Grönland och Färöarna), Estland, Finland (inklusive Åland), Island, Lettland, Litauen, Norge, Polen, Ryssland, Sverige och Tyskland ingår i Östersjöstaternas råd. Somalia, Kenya, Madagaskar, Mauritius, Komorererna och Sydafrika ingår i samarbetet inom västra Indiska oceanen.

Argentina

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen samarbetar med Argentina kring utveckling av landets kemikalielagstiftning. Myndighetens samarbetspartners är främst det argentinska sekretariatet för miljö och hållbarhet under presidenten samt den nationella myndigheten för livsmedelssäkerhet och kvalitet. På grund av coronapandemin genomfördes inga aktiviteter under 2020. Däremot har löpande kontakt inom samarbetena fortsatt. Förslag till nya samarbeten har diskuterats och planering för gemensamma aktiviteter för 2021 har påbörjats.

Brasilien

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndighetens utbyte med Brasilien inom art- och områdeskydd med fokus på den brasilianska Laplatadelfinen avslutades under 2020. Samarbetet bidrog till ökad förståelse för bevarandestatus och behov av skydd för Laplatadelfinen, och resultaten från projektet har spridits på delstatsnivå och i internationella vetenskapliga möten. Informationen kommer att användas för framtida beslut om förvaltningsåtgärder för denna hotade art.

Brasilien är i en inledande fas med att utarbeta havsplaner. Havs- och vattenmyndigheten samarbetar med den interministeriella kommissionen för havets resurser. Det erfarenhetsutbyte av data och information för havsplanering som var planerat kunde inte genomföras på grund av reserestriktioner och samarbetet har i stort sett pausats under hela 2020. Havs- och vattenmyndigheten upprätthöll dock kontakterna och dialogen, bland annat kring ett pilotprojekt för havsplanering, i landets tre sydligaste delstater, som den interministeriella kommissionen planerar att genomföra. Under året har Havs- och vattenmyndigheten, tillsammans med Sveriges ambassad i Brasilia, inlett nytt samarbete med Unesco Chair for Ocean Sustainability vid universitetet i São Paulo och medverkat i ett webinarium om blå ekonomi – det vill säga verksamheter som utgår från havet som till exempel fiske, fiskodling, turism och sjötransporter. Arbetet har resulterat i att Havs- och vattenmyndigheten, ambassaden och andra svenska myndigheter som är aktiva i Brasilien (Naturvårdsverket, SMHI och Kemikalieinspektionen) planerar för en gemensam insats under 2021 vid Havets vecka – Semana do Mar, i samråd med Unesco.

Havs- och vattenmyndigheten har inlett ett nytt samarbete med Unesco Chair for Ocean Sustainability.

Konventionen om biologisk mångfald (CBD)

Kemikalieinspektionen

I Brasilien samarbetar Kemikalieinspektionen med miljömyndigheten samt det regionala centret för Stockholmskonventionen i delstaten São Paulo. Delstaten är den mest industrialiserade och befolkningsmässigt största i Brasilien. Syftet med samarbetet är att stödja delstatens arbete med att utveckla förebyggande kemikaliekontroll med förhoppning om att även driva på utvecklingen på federal nivå. Aktiviteterna kopplar bland annat till Minamata-, Stockholm- samt Rotterdamkonventionerna.

Under 2020 skulle Kemikalieinspektionen bland annat delta vid en utbildningsinsats organiserad av den federala miljömyndigheten, men på grund av coronapandemin genomfördes inga av årets planerade aktiviteter. Löpande kontakt för planering har dock hållits med samarbetspartnerna, och inför 2021 planerar myndigheten exempelvis att delta i ett seminarium som hälsoministeriet anordnar.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har i många år arbetat aktivt för att utveckla samarbetsrelationer och initiativ tillsammans med det brasilianska miljöministeriet, den federala miljömyndigheten och flera andra berörda aktörer inom såväl den privata, akademiska som kommunala sektorn. Huvudsakligt fokus för samarbetet är hållbar avfallshantering, där initiativ kring kommunal avfallsplanering, förbyggande av matavfall samt marin nedskräpning ingår. Under året gjordes flera riktningssändringar framförallt på grund av pandemin som förhindrade genomförande av flera av projektens aktiviteter. De insatserna som kunde genomföras koncentrerades på förebyggande av matsvinn och kommunal avfallsplanering.

Under 2020 var ett flertal plockanalyser, där avfall på en plats plockas slumpmässigt och innehållet kategoriseras, planerade i São Paulo. Dessa skulle ligga till grund för metodutveckling samt utbildning. Samtliga plockanalyser fick ställas in på grund av coronapandemin, men förberedande aktiviteter kunde dock genomföras. Under året togs en manual på portugisiska fram för plockanalys av hushållsavfall med fokus på hela Brasilien. I samband med att utbildningsmaterialet blev färdigt har också ett antal mindre utbildningstillfällen hållits digitalt i Brasilien. I slutet av året deltog Naturvårdsverket tillsammans med ett flertal svenska och brasilianska aktörer i ett webinarium om förebyggande av matsvinn i samband med de svenska innovationsveckorna som görs i samarbete med svenska ambassaden i huvudstaden Brasília.

Enligt brasiliansk lag ska alla kommuner i Brasilien ta fram en avfallsplan. I dagsläget är det få som har gjort detta. Naturvårdsverket leder en nationell kurs i kommunal avfallsplanering i syfte att förmedla kunskap och verktyg.

Deltagarna utbildas samtidigt för att kunna fungera som utbildare av kollegor (s.k. *training of trainers*). På grund av pandemin kunde endast ett av de tre planerade kurstillfällena genomföras under 2020, resterande delkurser kommer att genomföras under 2021 eller när pandemin tillåter.

SMHI

I Brasilien samarbetar SMHI i frågor som rör luftkvalitet och klimat. SMHI samarbetar med Fortaleza kommun i delstaten Ceará om grön infrastruktur i tropiska städer. Samarbetet kretsar kring reducering av så kallad värme-stress och att anpassa städerna till klimatförändringar. Projekten ger ökad kunskap om hur utformningen av en tropisk stad påverkar den värmestress och de luftföroreningar som befolkningen exponeras för. Tillsammans med lokala myndigheter i Fortaleza har SMHI diskuterat prioriteringar och möjligheter för städerna att ta in förväntad luftmiljöpåverkan i sin planering. Samarbetet inom luftmiljö skulle ha inletts redan 2020, men på grund av neddragningar i budgeten för 2020 och pandemin har den formella uppstarten skjutits upp. SMHI har en doktorand vid universitetet i Ceará som är kopplad till projektet.

Inom insatserna för klimat gjordes under året en omställning till digitala event. Detta var en utmaning främst på grund av att tillgång till teknisk kapacitet, uppkoppling och plattformar är begränsad i vissa länder och för vissa samhällsgrupper. Tillsammans med universitetet i Brasilien, Argentina och Mexiko organiserades en digital workshop i två delar om regionala klimatutmaningar och tillgång till data för unga forskare från Central- och Sydamerika. Med stöd av SMHI och professorer vid samsarbetsuniversitetet ska deltagarna fortsatt arbeta tillsammans med publikationer om allvarliga lokala och regionala klimatutmaningar med stor samhällspåverkan.

Konventionen om biologisk mångfald (CBD)

FN:s klimatkonvention (UNFCCC)

Colombia

SMHI

I Colombia samarbetar SMHI med miljömyndigheter, industri och universitet i storstadsregionen Cali i delstaten Valle del Cauca kring utsläpp av partiklar och sot och dess påverkan på luftkvaliteten. Tidigare under projektet har insatsen även fått stöd av nationell och internationell expertis på området. Colombia har en ny och förhållandevis ambitiös lagstiftning som reglerar fina partiklar. Under 2020 var flertalet fysiska seminarier planerade att äga rum i Cali-regionen för att diskutera de första resultaten av SMHI:s modellering av fina partiklar och sot i Valle del Cauca. På grund av pandemin fick dessa ställas in och först senare under året kunde olika möten genomföras virtuellt.

SMHI:s resultat indikerade bland annat att sockerrörsindustrin gav betydande bidrag till halterna av fina partiklar och sot i området. Detta kom både från fabrikerna som raffinerar sockret och från den bränning av sockerrör som görs på delar av fälten innan sockerrören skördas. En dialog upprättades med representanter för sockerrörssektorn, och de har under slutet av 2020 och början av 2021 levererat en mer detaljerad bild av sektorns utsläpp.

En målsättning är att under första halvåret 2021 kunna presentera en mer korrekt modellsimulering som avslutning på det bilaterala samarbetet i regionen. Det bilaterala samarbetet med Colombia om städernas luftmiljö ska avslutas under 2021.

Genom SMHI:s arbete i Colombia har man upptäckt att sockerrörsindustrin har stor påverkan på luftkvaliteten i Cali. Nu har en dialog inletts med sockerrörssektorn för att diskutera åtgärder.

Indien

Naturvårdsverket har sedan 2012 ett samarbete med miljöorganisationen Centre for Science and Environment (CSE) för att utbilda miljötjänstemän från miljömyndigheter på delstatsnivå i hela Indien i miljöförvaltning och styrning. Syftet med samarbetet är att bidra med svensk miljökompetens.

Samarbetet med CSE är bland annat inriktat på minskning av utsläpp från industrier, tillsyn, luftföroreningar och avfallshantering, till ökad kompetens hos indiska miljötjänstemän, och i förlängningen ett effektivare miljöarbete och en bättre miljö. Naturvårdsverkets bidrag till utbildningarna bedöms få stor spridning till en relevant målgrupp.

Före pandemin genomfördes en resa till Indien i syfte att delta i en vidareutbildning för miljötjänstemän om planering av åtgärder för förbättrad luftkvalitet i städer. Fyra kompletterande föreläsningar hölls också digitalt av föreläsare från Naturvårdsverket, Energimyndigheten och Malmö kommun. Under resan hölls även kontaktskapande möten med nationell och regional förvaltning, organisationer från civilsamhället samt den svenska ambassaden och Business Sweden i Delhi. Naturvårdsverket har också deltagit med förinspelade föreläsningar till två webbaserade utbildningar om att ta fram luftkvalitetsplaner för industriområden respektive miljöbedömningar.

Under året avslutades en utvärdering av samarbetet mellan Naturvårdsverket och CSE 2012–2018, vilket har bidragit med viktiga lärdomar. Utvärderingen visar att lärdomarna från programmen i många fall konkret har kunnat användas i miljöarbetet. Exempelvis uppger tjänstemännen att de har kunnat förbättra sina rutiner vid tillsyn av miljöfarlig verksamhet samt bättre kunnat ta fram och genomföra aktionsplaner. Många har också spridit sina lärdomar vidare till chefer och medarbetare. En diskussion har påbörjats med CSE om inriktningen framöver, bland annat med utgångspunkt i utvärderingen.

Tack vare samarbetet mellan Naturvårdsverket och CSE har miljötjänstemän i Indien både kunnat förbättrat sin tillsyn av miljöfarlig verksamhet och genomförande av aktionsplaner.

I samband med aktiviteter finansierade av det bilaterala anslaget inom samarbetet med Indien har nya behov identifierats, vilket gett upphov till aktivitet utanför anslagets ramar. Under 2020 utvecklades exempelvis ett informationspaket om efterbehandling av förorenad mark. Informationspaketet kommer att lanseras under 2021.

Indonesien

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen stöttar Indonesiens miljöministerium kring fortsatt utveckling av lagstiftning och implementering av miljökonventioner. Under 2020 har Kemikalieinspektionen bidragit med medel till genomförande av Minamatakonventionen om kvicksilver genom stöd till organisationen BanToxics. BanToxics bidrar med stöd till regeringar och civilsamhället i framför allt Asien med frågor som rör utfasning av kvicksilver, inte minst inom småskalig guldutvinning. I Indonesien samarbetar de med miljöministeriet centralt samt med regionala myndigheter i regionen Central Kalimantan på Borneo. Projektet lider delvis av situationen med coronapandemin, men man har trots det kunnat formera arbetsgrupper och genomfört utbildning av anställda i de regionala myndigheterna. I samverkan med miljöministeriet har man även identifierat ändringsbehov i lagstiftningen. Samarbetet har också inneburit regelbundna kontakter mellan Kemikalieinspektionen och miljöministeriet för att säkerställa att staten prioriterar genomförande av Minamatakonventionen.

Minamata-
konventionen

Kina

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndighetens bilaterala samarbete med Kina under 2020 genomfördes framförallt genom deltagande inom den kinesisk-europeiska vattenplattformen CEWP. Plattformen har som syfte att främja forsknings-samarbete, policydialog och affärssamarbete mellan Kina och EU inom en rad vattenrelaterade områden. Myndighetens arbete inom CEWP innefattar tre delar: att leda ett projekt om vatten och energi, att leda arbetet med integrerad vatten- och havsförvaltning, att delta i det affärsfrämjande arbetet inom CEWP samt att bidra till affärsfrämjande insatser mellan Sverige och Kina inom vattensektorn.

Ett flertal aktiviteter var inplanerade under året, men har på grund av pandemin skjutits upp till 2021. Aktiviteterna innefattar plattformens högnivåmöte samt två workshoppar om hållbar vattenkraft respektive källa-till-hav i Kina, ett kinesiskt delegationsbesök i de nordiska länderna och ett antal insatser i samband med Världsvattenveckan 2020.

Århus-
konventionen

Kemikalieinspektionen

Kemikaliekontrollen i Kina är fördelad över många aktörer. Genom stöd från Sveriges ambassad i Peking inledde Kemikalieinspektionen under 2019 kontakter med relevanta myndigheter att samarbeta med. Det har lett till ett mycket starkt visat intresse från det kinesiska ministeriet för industri och informationsteknologi att tillsammans arbeta med utveckling av det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS) och dess användning i Kina. I enlighet med ministeriets önskan var planen att skapa en gemensam arbetsgrupp för att diskutera frågor som rör GHS, främst om tillsyn. Coronapandemin gjorde det svårt att inleda nya kontakter. Arbetet i Kina har därför pausats tills det återigen blir möjligt att resa och återknyta kontakter, framför allt med ministeriet för industri och informationsteknologi.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket bedriver insatser i Kina inom fyra områden:

- det kinesiska rådet för internationellt samarbete om miljö och utveckling (CCICED)
- klimat med fokus på utsläppshandel och industriomställning
- cirkulär ekonomi
- resurseffektivisering

Naturvårdsverket är kontaktpunkt för Sveriges medverkan i CCICED. Rådet är en strategisk plattform för Sveriges policydialog och samarbete med Kina inom miljöområdet. Under 2020 fortsatte Naturvårdsverket sin medverkan i miljørådets policygrupp om hållbar konsumtion och produktion. Arbetet skedde i nära samarbete med Stockholm Environment Institute och svenska ambassaden i Peking. Gruppens policyrekommendationer fick en framträdande plats i miljørådets samlade rekommendationer till den kinesiska regeringen 2020, som input till Kinas arbete med att fastställa den nya femårsplanen (2021–2025) för landets utveckling.

Kina är världens största utsläppare av växthusgaser och 2019 införde landet ett nationellt system för handel med utsläppsrätter. Naturvårdsverket har fört dialog med berörda aktörer i Kina, bland annat genom en digital workshop med miljöministeriets klimatcenter, med syfte att identifiera samarbetspartner för ett framtida samarbete med Kina i frågor om utsläppshandel.

Som stor tillverkare och användare av plast är Kina en viktig aktör i globalt samarbete för att främja cirkulär ekonomi och resurseffektivisering, för att begränsa miljö- och klimatpåverkan av plastanvändning och minska marin nedskräpning. Naturvårdsverket har under 2020 undersökt möjligheten att inleda ett bilateralt samarbete med Kina inom plastområdet. Detta med utgångspunkt i ett samarbete mellan IVL Svenska Miljöinstitutet och

Rekommendationer från miljørådets policygrupp om hållbar konsumtion och produktion i Kina där Naturvårdsverket deltar uppmärksammades av kinesiska myndigheter i samband med framtagandet av den nya femårsplanen.

några ledande kinesiska organisationer om att förebygga och reducera utsläpp av mikroplast från reningsverk och textilindustrier till kinesiska hav. Samarbetet har fått finansiering genom Naturvårdsverkets utlysning för internationellt plastsamarbete 2020.

SMHI

SMHI är värd för Cordex internationella projektkontor för regional klimatmodellering som stödjer utveckling av klimatmodeller och beräkningar av framtida klimat samt främjar samarbete mellan olika regioner och länder. Genom Cordexs kontor i Asien arbetar SMHI med relevanta intressenter inom flera discipliner och i flera regioner. I november 2020 arrangerades en kapacitetsbyggande workshop tillsammans med ett regionalt konsortium för integrerad hållbarhetsforskning vid universitetet i Peking. Det resulterade i en överenskommelse om att inrätta ett ramverk för ett mer etablerat samarbete, bland annat ett pilotprojekt som kan visa nyttan av gemensamma ansträngningar. Senare samma månad hölls en andra workshop om lokala och regionala utmaningar i Sydostasien och hur Cordex data kan användas. I syfte att sprida kunskap och erfarenheter emellan regioner och länder medverkade en av SMHI:s samarbetspartner från Sydafrika och berättade om verktyg för att analysera regional klimatinformation. Fler workshoppar är planerade och samarbete om kapacitetsbyggande insatser väntas fortsätta.

FN:s luftvårds-
konvention
(CLRTAP)

Ryssland

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten samarbetar med det ryska miljöministeriet om havsplanering och koordinerad förvaltning från källa till hav. Aktiviteter inom båda dessa samarbetsområden var planerade i samband med konferensen Baltic Sea Days 2020. På grund av coronapandemin har konferensen dock fått skjutas upp till 2021. I den bilaterala arbetsgruppen för marin miljö och vattenförvaltning genomfördes endas ett digitalt möte under 2020, då ett reviderat arbetsprogram med några nya projekt om utbildning till allmänheten om havsplanering, samt kartläggning av gamla fartygsvrak i finska viken utarbetades. Arbetsprogrammet förväntas att antas formellt i samband med Baltic Sea Days 2021.

Samarbetet om havsplanering och miljöbedömning fokuseras främst på utbyte av erfarenheter mellan ansvariga myndigheter. Erfarenhetsutbytet mellan de deltagande Östersjöländerna har bidragit till bättre kunskap om hur ekologiskt hållbara havsplaner bör utformas. Under året har även digitala planerings- och dialogmöten genomförts om det svenska verktyget för kumulativ miljöbedömning, kallat Symphony. Detta har resulterat i ett ökat intresse från de berörda ryska myndigheterna att bygga upp ett eget dataprogram baserat på Symphony. Ett särskilt seminarium om verktyget planeras att kunna genomföras digitalt vid Baltic Sea Days 2021. Ett digitalt dialogmöte med Rysslands hydrologiska forskningsinstitut i Sankt Petersburg har också hållits för att planera och påbörja insamling av tillgängliga data om den aktuella miljösituationen i finska viken och de ryska floder som mynnar ut där.

Helsingfors-
konventionen
(Helcom)

Konventionen
om biologisk
mångfald (CBD)

På uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten genomförde IVL Svenska Miljöinstitutet tillsammans med en rysk partner en källa till hav-studie i floden och bukten Luga under hösten 2019. Studiens resultat skulle ha uppmärksammats genom ett flertal aktiviteter under 2020, vilka dock ställdes in med anledning av pandemin. Trots detta har studien bidragit till ökad kunskap hos berörda ryska myndigheter om vilka miljörelaterade problem som måste åtgärdas för att utsläppen till Östersjön av fosfor och kväve samt vissa miljöfarliga ämnen ska kunna minskas.

Ryska myndigheter har med hjälp av Havs- och vattenmyndighetens arbete fått mer kunskap om hur utsläpp av fosfor, kväve och miljöfarliga ämnen till Östersjön kan minskas.

Naturvårdsverket

Det ryska miljöministeriet är Naturvårdsverkets primära samarbetspartner i Ryssland. Följande fem ämnesområden är centrala i samarbetet:

- vatten och havsmiljö
- naturvård och biologisk mångfald
- luftvård och klimatförändringar
- miljöskydd och bästa tillgängliga teknik (BAT)
- avfall, kemikalier och hållbar stadsutveckling.

Under 2020 har arbetet med aktiviteter inom en rad ämnesområden fortsatt. Trots att Coronapandemin påverkat förmågan att genomföra aktiviteter och hålla fysiska möten med samarbetspartner har arbetet i stort sett fortsatt som innan, om än i digital form.

Inom samarbetet om luft- och klimat har en reviderad projektsynopsis tagits fram och antagits av alla centrala parter. En central framgång har varit att som part i projektet få med det ryska ministeriet för ekonomisk utveckling, vilket ansvarar för klimatstyrmedel och det nationella luftprojektet ”Clean Air”. Inom ramen för projektet har en dialog inletts om ett möjligt samarbete med städerna Krasnoyarsk och Lipetsk. De är två av Rysslands tolv mest förorenade städer och är med i det nationella luftprojektet, ett projekt som om det blir framgångsrikt kommer att spridas till andra städer i landet.

Slutligen har förnyade ansträngningar gjorts för att återuppta samarbetet med Moskva i ett projekt om energieffektivisering av byggnader – med utbyte av information och förhoppning om ett seminarium under början av 2021. Angående avfall organiserades ett flertal möten under 2020 mellan Naturvårdsverket, projektledaren i Perm och regionerna Volgograd och Nizhny Novgorod med fokus på avfallssortering, hantering av farligt avfall och producentansvar. Inom havsområdet har samarbetet med Havs- och vattenmyndigheten fortsatt väl och Naturvårdsverket har stöttat myndigheten i dess arbete och dialog med sina ryska motsvarigheter. Samarbetet om bästa tillgängliga teknik har under 2020 till stor del skett i form av stöd till det så kallade hotspot-arbetet, genom att svenska konsulter har förberett och medverkat i arbetets stödaktiviteter, men även som presentatörer i de ryska konferenserna Clean Air respektive Clean Country och som medförfattare i artiklar, exempelvis om industriutveckling och cirkulär ekonomi inom pappers- och massaindustrin. Stödaktiviteterna inom hotspot-arbetet fungerar även som förberedelser till förväntade tillståndsprovningsoövningar under 2021.

Konventionen om biologisk mångfald (CBD)

FN:s luftvårds-konvention (CLRTAP)

FN:s klimat-konvention (UNFCCC)

Basel-konventionen

CITES

Sydafrika

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten samarbetar med Sydafrikas havs- och kustförvaltning för gemensamt lärande och kunskapsöverföring inom havsplanering, miljöövervakning och koordinerad förvaltning från källa till hav.

Samarbetet med Sydafrika förankrades under 2020 genom ett tekniskt avtal mellan parterna. Avtalet väntas signeras av Havs- och vattenmyndigheten och dess sydafrikanska samarbetspart under 2021. Avtalet bidrar till att skapa större tyngd och prioritering av samarbetet kring havsfrågor.

Inom det gemensamma kunskapsutbytet om havsplanering har ett antal förslag på framtida aktiviteter diskuterats, vilka syftar till att dela erfarenheter och skapa gemensamt lärande om de två ländernas olika havsplaneringsprocesser, men även att utbyta erfarenheter om hur gender- och fattigdomsperspektiv inom havsplanering kan stärkas. Under 2020 har Havs- och vattenmyndigheten initierat en arbetsgrupp för att utveckla en regional version av det svenska verktyget Symphony för kumulativ miljöbedömning i västra Indiska oceanen. Sydafrika har visat stort intresse för verktyget och deltar med två representanter i arbetsgruppen.

Havs- och vattenmyndighetens samarbete med Sydafrika fördjupades under 2020 genom ett tekniskt avtal mellan parterna.

Nairobi-konventionen

Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med SMHI tagit fram ett möjligt förslag till samarbete om riskbaserad miljöövervakning som bygger på genomförande av ett antal workshoppar tillsammans med Sydafrikas havs- och kustförvaltning. Förslaget kommer att diskuteras med den sydafrikanska motparten under 2021.

Under 2019 genomfördes en studie av hanteringen av plastföroreningar som har gett avtryck i Sydafrikas nationella åtgärdsprogram och varit av betydelse för utformningen av ett nytt flodreningsprojekt i Umgeni-floden sjösatt av Sydafrikas havs- och kustförvaltning. Resultaten från den fördjupande studien skulle ha diskuterats vid en workshop på Världsvattenveckan och vid ett sidoevent under FN:s havskonferens 2020. På grund av coronapandemin kommer istället en digital workshop om från källa till hav-förvaltning anordnas i mars 2021 tillsammans med Stockholm International Water Institute, där resultaten från studien kommer att presenteras och diskuteras.

En studie kring hanteringen av plastföroreningar har gett avtryck i Sydafrikas nationella åtgärdsprogram.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionens samarbete med Sydafrika syftar till att bidra till den fortsatta utvecklingen av en nationell kemikaliestrategi, utveckling och tillämpning av en kemikalielag samt att ge stöd i implementeringen av det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS). Aktiviteterna bidrar även till arbetet inom Rotterdam-, Stockholm- respektive Minamatakonventionerna. Eftersom ansvaret för hantering av kemikalier i

Sydafrika är fördelat över flera departement krävs samordning för att utveckla en övergripande kemikaliestrategi. Samarbetet sker främst med de sydafrikanska departementen för arbetsmarknad och miljö, skogsbruk och fiskeri.

I början av 2020 genomfördes regelbundna digitala planeringsmöten med departementet för arbetsmarknad. Syftet var att under året hålla flera utbildningar på plats i Sydafrika för att ge stöd i implementeringen av GHS. På grund av coronapandemin ställdes de planerade aktiviteterna i Sydafrika in, istället har planering skett inför kommande aktiviteter. Kemikalieinspektionen har under 2020 haft löpande kontakt med sina sydafrikanska samarbetspartners.

Naturvårdsverket

Sedan 2015 samarbetar Naturvårdsverket med Sydafrika inom avfallsområdet med fokus på farligt avfall. Naturvårdsverkets samarbetspartner är departementet för jordbruk, skog och fiske. Under våren 2020 planerades ett högnivåmöte med statsminister Stefan Löfven och Sydafrikas president inom den så kallade binationella kommissionen mellan Sverige och Sydafrika (BNC). Mötet fick dock ställas in på grund av coronapandemin. Det inplanerade miljökommittémötet i mars kunde dock hållas digitalt i början av december 2020, med medverkan från alla myndigheter i Sverige som samarbetar med Sydafrika inom miljö och klimatområdet. Ett samförståndsavtal för miljö- och klimatsamarbetet ska signeras av berörda stadsråd i båda länderna.

Sydafrika saknar en organiserad insamling av farligt avfall från hushåll. Ett pilotprojekt i Buffalo City med huvudorten East London är ett första försök att organisera en testinsamling i landet. Beroende på resultat av utfallet kan piloten ligga till grund för en storskalig insamling i hela kommunen och fungera som exempel för andra kommuner i landet. Under 2020 planerades en kick-off av projektet, som på grund av pandemin dock har flyttats fram till 2021. Projektet har under året hanterats helt digitalt med tät kontakt med berörda parter. Fokus har legat på förberedelser inför insamlingen, såsom informationsmaterial, en upplysningskampanj, utbildning av personal som ska hantera farligt avfall samt av chaufförer som ska transportera det.

SMHI

SMHI samarbetar med Sydafrika för att ge ökad kunskap om luftföroreningar i Afrika. Arbetet syftar till bättre förståelse av sambanden mellan utsläpp och höga halter av luftföroreningar i områdena runt Johannesburg och Pretoria. Samarbetet med det sydafrikanska rådet för vetenskaplig och industriell forskning har fortsatt att utvecklas långsamt under 2020. En del av det planerade tekniska samarbetet bygger på tillgång till utsläppsdata från industriverksamhet i regionen. Det har visat sig ta lång tid att få tillgång till dessa, men frågan har lyfts mellan Sverige och Sydafrika i miljökommittén i december 2020 och förhoppningsvis kan det leda till en öppning. SMHI är tillsammans med sydafrikanska partner engagerat i ett initiativ för att utveckla kapaciteten i afrikanska länder att prognosera luftföroreningar. Även arbetet inom detta initiativ har delvis stannat av, beroende på pandemin.

Basel-
konventionen

Minamata-
konventionen

**FN:s klimat-
konvention
(UNFCCC)**

SMHI samarbetar med olika aktörer i ett flertal riktningar inom vattenförvaltning i Sydafrika. Bland annat bidrar SMHI med tekniskt stöd genom två förvaltningsverktyg för från källa till hav-beräkningar, ett lokalt verktyg anpassat till Umgeni-floden och dess närområde samt ett verktyg på nationell nivå som bidrar till storskalig planering och bedömning. Detta verktyg är nu tillgängligt för att stötta det sydafrikanska miljödepartementets beslutsprocesser och ligger på öppet på SMHI:s webb¹. SMHI samarbetar även med Havs- och vattenmyndigheten om plastavfall och riskbaserad övervakning i Sydafrika.

SMHI bidrar till att utöka det regionala samarbetet kring klimat i Syd-/Sydostafrika.

Afrika är extra utmanande när det gäller samarbete digitalt både på grund av personliga och institutionella begränsningar när det gäller tekniska hjälpmedel. Samarbetet inom Cordex har trots utmaningar haft många mindre möten online med de som har möjlighet och även arrangerat en större digital workshop där vi sammanförde grupper från södra Afrika och sydöstra Afrika för att utöka samarbetet i regionen. Detta är en början till att etablera ett större nätverk i Syd-/Sydostafrika med fokus på effekter av olika graders uppvärmning och påverkan av väderfenomen som El Nino.

Sydkorea

Kemikalieinspektionen

Sydkorea har relativt nyligen antagit nya lagar för kemikalier och biocidprodukter som i stort sett överensstämmer med den lagstiftning EU har på området. Kemikalieinspektionens samarbete med det sydkoreanska miljöministeriet syftar därför i första hand till att ge stöd till genomförandet av dessa och bidra med svenska erfarenheter och expertis. I februari besökte en delegation från Sydkorea Kemikalieinspektionen som delgav erfarenheter av bland annat substitutionsarbete, offentlig upphandling och kontakter med näringslivet som styrmedel för riskminskning.

Den biträdande direktören vid divisionen för kemiska produkter och biocider vid miljöministeriet har beviljats ett stipendium för att studera svensk policy och arbetet på kemikalieområdet. På grund av Coronapandemin studerar hon för närvarande ett masterprogram i statsvetenskap vid Stockholms universitet, men har för avsikt att genomföra sin praktik vid Kemikalieinspektionen. Målet med studierna av EU-lagstiftningen och det svenska genomförandet av reglerna är att presentera en rapport till den koreanska regeringen med förslag på hur det förebyggande kemikaliearbetet i Sydkorea kan förbättras. Kemikalieinspektionen har under året gett visst stöd som förberedelse för genomförandet av det praktiska arbetet.

**Stockholms-
konventionen**

**FN:s luftvårds-
konvention
(CLRTAP)**

¹ <https://hypeweb.smhi.se/showcases/south-africa/>

SMHI

Genom Cordex kontor i Asien arbetar SMHI inom flera discipliner med relevanta intressenter i Sydkorea. Aktiviteterna i landet syftar till att etablera ett samarbetsprogram mellan Cordex, SMHI samt sydkoreanska och regionala samarbetspartner.

Taiwan

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen samarbetar med Taiwan, som under senare år tagit fram en kemikalielag och bildat en kemikaliemyndighet. Myndigheten vill förbättra sina rutiner och processer i samband med den nya lagstiftningen och har identifierat behov av att stärka sin kompetens, bland annat kring tillsyn, riskbedömning och arbetet med biocider. En workshop om det så kallade globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS) var planerad i maj 2020, men fick ställas in med anledning av pandemin. Istället genomförde den taiwanesiska kemikaliemyndigheten själva en workshop om GHS, med stöd från Kemikalieinspektionen, som deltog via länk under två dagar och delade erfarenheter om införande och tillsyn av GHS. Planen är att fortsätta samarbetet under 2021 med en fördjupning om GHS för inspektörer.

Thailand

Kemikalieinspektionen

Thailand lyfts ofta fram som ett land med en god kemikaliekontroll bland länderna i Sydostasien. För att inhämta kunskap om vad som gör att Thailand uppfattas som ett gott exempel och hur de thailändska myndigheterna och regeringen arbetat genomfördes under hösten 2020 en genomlysning av thailändsk kemikalielagstiftning, i syfte att identifiera framgångsfaktorer och svårigheter. Studien genomfördes av ett thailändskt konsultföretag, UAE, som litteraturstudie samt genom intervjuer med relevanta myndigheter, departement, civilsamhällesorganisationer och industrirepresentanter. Resultaten används av Kemikalieinspektionen för strategisk utveckling av arbetet med länder i regionen.

Erfarenheter från föregångslandet Thailand ska användas för att utveckla Kemikalieinspektionens arbete med länderna i regionen.

SMHI

Genom Cordex kontor i Asien arbetar SMHI med relevanta aktörer i Thailand. Aktiviteterna i regionen syftar till att etablera ett samarbetsprogram mellan Cordex, SMHI och thailändska och regionala samarbetspartner.

FN:s luftvårds-
konvention
(CLRTAP)

Stockholms-
konventionen

USA

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndighetens samarbete med partner i främst Kalifornien har under 2020 fortsatt på distans. Då arbetet inom tidigare års samarbetsområden (sjöfartsreglering, havsplanering, bevarande och miljöbedömning) har legat vilande givet motparternas situation under året, har ett nytt samarbete inletts om hur havets naturhistoria kan hjälpa framtida ekosystembaserad förvaltning. Samarbetet involverar Sveriges geologiska undersökning, forskningsinstitutet Rise och Göteborgs universitet, och från USA:s sida bland annat flera amerikanska forskningsinstitut och den amerikanska myndigheten för hav och atmosfär (NOAA). En gemensam digital workshop genomfördes 2020 med aktörer i Kalifornien, USA samt andra samarbetspartner både i Sverige och USA. Slutrapporten av en förstudie levererades av Rise i januari 2021 och beskriver fördelar och möjligheter med en framtida större satsning på förvaltningsapplicerad forskning inom havshistoria. Tyngdpunkten för samarbetet ligger på utbyte av erfarenheter med NOAA och under början av 2021 planeras fortsatt dialog med USA om möjligvägar framåt.

Konventionen
om biologisk
mångfald (CBD)

FN:s klimat-
konvention
(UNFCCC)

Århus-
konventionen

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket driver samarbete med USA inom de två områdena ett transporteffektivt samhälle och handel med utsläppsrätter. Både vad gäller utsläppshandel och styrmedel genomförs samarbetet med delstaten Kalifornien. Samarbetet är av stor betydelse för Naturvårdsverkets eget arbete med regelutveckling. Vad gäller utsläppshandel återupptogs kontakter mellan Naturvårdsverket och Kaliforniens luft och klimatmyndighet CARB under 2020, och parterna har identifierat några konkreta tematiska områden för samarbete, som omfattar bland annat utsläppsrapportering- och kontroll, industriomställning och bioenergi. Arbetsgrupper för de respektive områdena ska bildas och utbyten inom grupperna planeras starta våren 2021. För transportområdet har arbetet under 2020 fokuserats på återetablerande av kontakter efter att tidigare kontaktpersoner slutat, samt färdigställande av den rapport om kartläggning av politiska styrmedel för transporteffektivitet i Sverige och Kalifornien som inleddes under 2019.

Vietnam

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionens samarbete med Vietnams kemikaliemyndighet syftar främst till att stödja myndigheten med utveckling och praktisk implementering av landets kemikalielagstiftning. Under 2020 har samarbetet med Vietnam genomförts digitalt. En planerad workshop om det så kallade globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS) för inspektörer i den södra delen av landet fick ställas in med anledning av coronapandemin, men kommer att genomföras så snart omständigheterna tillåter. Under 2020 har Kemikalieinspektionen stöttat sin vietnamesiska motpart i deras arbete med cirkulär ekonomi och Minamatakonventionen om kvicksilver. Utformning av en digital inledande utbildning om GHS för tulltjänstemän har påbörjats och är planerad genomföras under första halvåret 2021. Dessutom har avstämningar med diskussioner om kemikaliekontroll i allmänhet genomförts digitalt, cirka en gång per månad under året. Under 2021 planeras en längre stationering av en svensk expert i landet.

Minamata-
konventionen

SMHI

På samma sätt som i flera asiatiska länder samarbetar SMHI genom Cordexs kontor i Asien med relevanta aktörer i Vietnam. Aktiviteterna i regionen syftar till att etablera ett samarbetsprogram mellan Cordex, SMHI samt vietnamesiska och regionala samarbetspartner.

FN:s luftvårds-
konvention
(CLRTAP)

Stockholms-
konventionen

Regionala, multilaterala och tematiska samarbeten

Arktiska rådet

Naturvårdsverket

Sverige har genom Naturvårdsverket sedan 2010 stöttat arbetet i Arktiska rådets åtgärdsprogram mot miljögifter. Naturvårdsverket deltar i fyra av programmets expertgrupper och leder bland annat arbetet i gruppen för långlivade organiska föroreningar och kvicksilver. Gruppen arrangerade under året en workshop om kvicksilver i syfte att utbyta kunskap och lyfta goda exempel samt förbereda kommunikationsmaterial inför kommande ministermötet under 2021. Workshopen följdes upp med en webbartikel om behovet av mer koordinerade och effektiva åtgärder mot kvicksilverföroreningar.

Stockholms-
konventionen

Minamata-
konventionen

Konventionen
om biologisk
mångfald (CBD)

FN:s klimat-
konvention
(UNFCCC)

Naturvårdsverket har under flera år riktat särskilt stöd till expertgruppen för urfolkens åtgärdsprogram mot miljögifter och Samerådets förstärkta medverkan i gruppen. Detta för att stärka det fortsatta arbetet med upprensningen av illegala avfallsdeponier på Kolahalvön och fördjupa genomförandet av det cirkumpolära miljöobservatörsnätverket samt för att i övrigt ta höjd för ett mer långsiktigt deltagande i expertgruppens åtgärdsprogram. Arbetet under 2020 resulterade bland annat i att totalt 96 ton avfall rensades upp i den ryska delen av Sápmi.

Naturvårdsverket bidrar även till arbetsgruppen för miljöövervakning och utvärdering samt arbetsgruppen för bevarandet av arktisk flora och fauna inom Arktiska rådet. Sverige har genom klimatmodelleringar för Arktis bidragit till en rapport och en sammanfattning för beslutsfattare med rekommendationer för åtgärder, övervakning och kunskapsbehov. Programmet för bevarandet av arktisk flora och faunas huvudsakliga arbete är fokuserat på genomförandet av ett antal rekommendationer för hur medlemsstaterna och de permanenta deltagarna tillsammans ska arbeta för bevarande av Arktisk biodiversitet som togs fram år 2013. Under 2020 har man arbetat med att uppdatera arbetsplanen för detta arbete. Den nya planen kommer bland annat att harmoniseras med andra relevanta internationella processer, exempelvis konventionen för biologisk mångfald.

Genom medverkan i styrgruppen för Arktiska rådets projektstödsinstrument verkar Naturvårdsverket även för en långsiktig och harmoniserad finansieringsmekanism för åtgärdsprojekt i Arktis, vilken sammankopplar projektutveckling med såväl Arktiska rådets prioriteringar som sakkunskap inom expertgrupper samt metod- och kapacitetsutveckling på olika nivåer.

Barentsrådet

Barentsregionen är djupt påverkad av klimatförändringar, biodiversitetsförlust och olika föroreningskällor. Dessa utmaningar kräver ett internationellt svar där de berörda staterna Sverige, Norge, Finland och Ryssland samarbetar genom Barentsrådets miljöarbetsgrupp och dess undergrupper. Naturvårdsverket deltar i samarbetet tillsammans med Miljödepartementet och länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län.

Barentsrådets miljöarbetsgrupp arbetar med att utveckla miljöadministration och lagstiftning, att identifiera investeringar samt att stötta projekt för att hantera Barentsregionens miljöproblem. Detta arbete inkluderar klimatfrämjande åtgärder, hållbar turism, biologisk mångfald och miljöåtgärder i särskilt förorenade områden (så kallade hotspots). Detta förutsätter också samarbete mellan ländernas regionala myndigheter, där Västerbotten och Norrbotten deltar från svensk sida. Under 2020 lämnades ordförandeskapet över till Finland. En stor del av arbetet utförs i två underarbetsgrupper där Naturvårdsverket deltar.

FN:s luftvårds-
konvention
(CLRTAP)

FN:s klimat-
konvention
(UNFCCC)

Basel-
konventionen

Konventionen
om biologisk
mångfald (CBD)

Sverige har sedan 2010 satsat på insatser som kopplar hotspot-arbetet till pågående interna processer i Ryssland med syfte att införa en moderniserad lagstiftning för tillståndsprovning för miljöfarlig industriverksamhet kopplad till principen om bästa tillgängliga teknik (BAT). Under det svenska ordförandeskapet i Barentsrådets miljöarbetsgrupp 2017–2020 fördjupades och strukturerades denna sammankoppling. Inför det finländska ordförandeskapet i miljöarbetsgruppen 2020–2023 har Sverige genom Naturvårdsverket fått förtroendet att stödja Finland inom detta område. Uppgiften har under 2020 genomförts väl och de tidigare uppnådda resultaten har kunnat inte bara upprätthållas, utan fördjupas och utvecklas.

På det gröna området i Undergruppen för naturskydd och vatten har arbetet fortskridit med hållbar turism, vattendragsrestaurering, biologisk mångfald och klimat, där en reviderad klimatplan för Barentsrådets arbetsgrupper håller på att tas fram. Arbete med invasiva arter har genomförts i form av två projekt i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet. Vidare har ett projekt om vattendragsrestaurering organiserats och underlag tagits fram.

Gällande den så kallade hotspot-gruppen har nio möten hållits, varav två med regionala ryska myndigheter, samt 18 så kallade taskforce-möten. I samband med miljöministermötet i Luleå i februari avvecklades fyra hotspots, eller särskilt svåra föroreningskällor, från Barentsrådets hotspot-lista. Under året har fortsatta ansträngningar gjorts för att stödja och utveckla de tematiska expertgrupper, bestående av oberoende expert från samtliga medlemsländer, som bildades under det svenska ordförandeskapet. Expertgruppernas syfte är att ge stöd och rådgivning samt genomföra granskningar av miljörapport kopplade till hotspot-arbetet. Överlag har arbetet gått bra och övergången till ett digitalt arbetssätt förhållandevis smidigt.

Vattenkvalitetsmodellering för BRIICS-länderna

Hype är SMHI:s beräkningsverktyg som används till prognoser och varnings-tjänster samt bedömning och rapportering av vattenkvalitet. SMHI organiserade under året en internationell kurs i så kallad Hype-modellering. Kursen hölls online i september 2020 med 26 deltagare från 16 länder, däribland BRIICS-länderna, Brasilien, Ryssland, Indien, Indonesien, Kina och Sydafrika. Cirka 30 procent av deltagarna i utbildningen var kvinnor.

Förstärkt kemikalie- och avfallsarbete

I vårändringsbudgeten i juni 2020 fick Naturvårdsverket en förstärkning av anslaget i syfte att stärka det bilaterala kemikalie- och avfallsarbetet. Myndigheterna inom anslaget inledde förberedelser för nya eller förstärkta insatser för genomförande 2021, medan förstärkningen under 2020 till största delen användes för fyra bidrag, där arbetet med sakfrågorna och de kontakter som skapas är relevanta för det bilaterala samarbetet.

FN:s institut för utbildning och forskning (Unitar) har fått stöd för en e-kurs inom avfallshantering och cirkulär ekonomi. Kursen kommer att fylla en viktig funktion inom Naturvårdsverkets nuvarande och framtida internationella samarbeten med strategiska länder i avfallsrelaterade frågor. Kursen bedöms också kunna få spridning i en bredare målgrupp med hjälp av Unitars nätverk.

Även Kemikalieinspektionen har under 2020 inlett samarbete med Unitar, som fått stöd för att utarbeta en e-kurs inom förebyggande kemikaliekontroll. Kursen baseras på vägledningsdokument framtagna av Kemikalieinspektionen och kommer finnas tillgängligt för andra länder. Dessa typer av insatser bidrar till nya kontakter och stöd i arbetet framöver och ses som en strategiskt viktig insats för att digitalisera delar av verksamheten på ett effektivt sätt.

Avfall Sverige har fått bidrag för att översätta det nordiska piktogramsystemet för avfallshandling till flera språk, samt arbete med att kartlägga utmaningar med avfallsarbete i länder av betydelse för det bilaterala samarbetet.

Sekretariatet för Basel-, Rotterdam- och Stockholmskonventionerna har fått bidrag för att producera en serie korta videor med titeln *Twenty voices in twenty years* som belyser konventionens historia, de framgångar som uppnåtts under dessa år och blir ett sätt att öka medvetenheten om konventionen. Filmerna kommer att lanseras under konventionens 20-årsjubileum (2022) och förväntas ge ringar på vattnet eftersom de även förväntas att inspirera andra länder att bli parter i konventionen. Internationella kemikaliesekretariatet, ChemSec, har fått stöd för att uppdatera och utöka hållbarhetsrankingen ChemScore för världens största kemikalieproducenter. Projektet omfattar arbete med datainsamling och -sammanställning för uppdatering av befintlig ranking och en utökning av den totala omfattningen till 50 producenter. Företagen rankas i förhållande till deras arbete med att minska produktionen av skadliga kemikalier. I och med bidraget utökas underlaget så att det även omfattar företagens arbete med cirkulär ekonomi.

Ledarskapsgruppen för industrins omställning

Ledarskapsgruppen för industrins omställning, LeadIT, lanserades av Sverige och Indien i samband med FN:s klimattoppmöte år 2019. LeadIT samlar 13 länder och 16 företag som har åtagit sig att uppfylla Parisavtalet och nå netto noll-utsläpp från industrin år 2050. LeadIT är ett erkänt viktigt initiativ inom omställningen av tung industri, och det enda som formellt ingår under FN:s klimatkonvention där länder finns representerade. Initiativet har haft stor betydelse för det momentum som byggts upp kring utfasningen av fossila bränslen och omställningen till förnybar energi inom tung industri.

Stockholm Environment Institute leder gruppens sekretariat, som ansvarar för plattformens arbete. Under året lanserade LeadIT både en hemsida och en ”Industry Transition Tracker”, vilken återger data över nationella strategier som relaterar till industri. Under 2020 kommunicerades två uttalanden. Ett på ministernivå om att medlemsländerna ska säkerställa en grön återhämtning och omställning av industrin och ett i samband med gruppens toppmöte i december vilket underströk gruppens åtagande att utforska policy- och finansiella åtgärder för industriell omställning.

Inom ramen för samarbetet har Stockholm Environment Institute bidragit till en studie av möjligheter och barriärer för industriell omställning i Indonesien, Mexiko och Sydafrika. Institutet har också inlett diskussioner med Sydkorea om ett eventuellt samarbete kring landets möjligheter för industriell omställning.

Under 2020 underströk länderna inom LeadIT sina åtaganden att säkerställa en grön återhämtning och en omställning av industrin.

Nordiska ministerrådet

Företrädare för nordiska ungdomsorganisationer deltar i den internationella processen för att utveckla nya mål för biodiversitet. Ungdomsföreträdarna kommer att bidra med underlag till medlemsstaternas partskonferens inom konventionen för biologisk mångfald (COP15) som äger rum under hösten 2021.

Ungdomsrepresentanterna kommer även att delta vid klimatkonferensen (COP26) inom FN:s klimatkonvention som genomförs i slutet av 2021.

Trots pandemin har aktiviteter som på olika sätt bidragit till projektets utveckling genomförts löpande under 2020. Några av dem som en direkt del av projektet, och några som ett resultat av projektet.

Under hösten hölls ett webinarium med en intergenerationell dialog mellan unga, Danmarks miljöminister, representanter från Nordiska rådet och ungdomens Nordiska råd. Webbinariet var det tredje inom ramen för projektet och handlade om förlusten av biologisk mångfald och politiskt engagemang för en mer livskraftig planet. Ytterligare ett event med utgångspunkt i intergenerationell dialog genomfördes i december samma år.

Som en del av den generella mobilisering och engagemang av unga har det länge varit önskvärt att etablera en nordisk gren under det globala ungdomsnätverket för biodiversitet, Global Youth Biodiversity Network. Detta blev slutligen beslutat i oktober 2020, då Nordic Biodiversity Youth Network skapades av ett antal av de aktörer som deltar i projektets ungdomsrådgivningsgrupp. Styrgruppen har på grund av detta även utökats med tre ungdomsrepresentanter i syfte att stärka ungas deltagande och ägarskap i projektet. De tre medlemmarna, som kommer från Danmark, Sverige och Finland har under lång tid varit en del av arbetet.

Ett globalt ungdomsnätverk för biodiversitet kommer att lyfta ungas röster i Norden kring biologisk mångfald.

Västra Indiska oceanen

Havs- och vattenmyndigheten har med hjälp av det bilaterala anslaget kunnat inkludera tillväxtländerna Seychellerna, Mauritius och Sydafrika i det Sida-finansierade program som myndigheten startade 2019, med fokus på långsiktig hållbar havsförvaltning för minskad fattigdom i utvecklingsländerna i Östafrika.

Inom västra Indiska oceanen har Havs- och vattenmyndigheten under åren byggt upp ett väl fungerande samarbete om havsmiljö- och havsplaneringsfrågor. Flera länder längs Östafrikas kust har påbörjat egna processer för havsplanering som kräver samordning på regional nivå för att kunna göra en rättvis prioritering av havets användning. Sverige har värdefulla erfarenheter från den pågående svenska havsplaneringen att bidra med, och har samtidigt nytta av nya erfarenheter från andra länder.

Ur ett regionalt perspektiv är det viktigt att inkludera regionens tillväxtländer, inte minst på grund av deras högre kapacitet och drivande roll i regionen. Genom att kombinera Sida-programmet med anslaget för bilateralt samarbete kan Havs- och vattenmyndigheten bidra till ett regionalt havsmiljösamarbete för både utvecklings- och tillväxtländer, samtidigt som de statliga anslagen används mer effektivt. Inom projektet samarbetar Havs- och vattenmyndigheten med flera svenska universitet, som bidrar med värdefullt tekniskt stöd och analyser av data. Under 2020 påbörjades insatser tillsammans med regionens tillväxtländer, med utgångspunkt i en uppstarts-workshop tillsammans med Nairobi-konventionen. Bland annat initierades ett arbete under Nairobi-konventionen med att ta fram ett verktyg för miljöbedömning av effekter från flera källor som kan samverka och bilda kumulativa effekter. En första workshop genomfördes digitalt.

Det har resulterat i ett regionalt engagemang och möjlighet att bygga kapacitet inom havsmiljöförvaltning, där bilateralt samarbete kombineras med utbyten mellan regionens utvecklingsländer och tillväxtländer. Det finns nu väletablerade samarbeten med regionala organ (IOC), en mellanstatlig kommission under Unesco för mätningar och observationer av världshavens tillstånd och förändringar samt Nairobi-konventionen. Viktiga utbyten har redan genomförts, till exempel en lyckad utbildningsinsats med Seychellerna och Somalia. Insatser i samband med planering av aktiviteten har bidragit kvalitetshöjande till flera av de av Sida-finansierade aktiviteterna.

Genom att sammanföra utvecklingsländer och tillväxtländer kan ett kapacitetsbyggande arbete inom havsförvaltning som täcker 10 % av jordens havsytta växlas upp.

Nairobi-konventionen

FN:s havsrättskonvention (UNCLOS)

Konventionen om biologisk mångfald (CBD)

Östersjöstaternas råd

Östersjöstaternas råd samarbetar med det ryska utrikesministeriet och lokala partner inom visionen Baltic 2030. Aktiviteterna under 2020 syftade till att öka synergier för implementeringen av de globala hållbarhetsmålen i Östersjöregionen och stärka ryska aktörers kapacitet samt Rysslands engagemang inom Östersjöregionens samarbete. Det gemensamma hållbarhetsarbetet och samarbetet mellan EU:s strategi för Östersjöregionen och strategin för Nordvästra Ryssland inom Östersjöregionen leder till ett helhetsgrepp som främjar ett långsiktigt resultat.

Coronapandemin har påverkat de initiativ och aktiviteter som planerats för 2020. Användningen av webbaserade seminarier och konferenser ökade kraftigt, men flera av de planerade aktiviteterna kunde inte genomföras. Östersjöstaternas råd har arbetat med att omstrukturera aktiviteterna och genomföra dem online i så hög grad som möjligt, medvetna om att en viss grad av fysiskt nätverkande är viktig för att bygga relationer och förtroende. För att fylla klyftan i nätverk som under året drabbats hårt av coronapandemin har det varit grundläggande att lyfta fram vikten av fortsatt samarbete kring ämnen såsom de globala hållbarhetsmålen, klimatåtgärder och hållbar havs ekonomi liksom utbyte av kunskap och erfarenhet inom dessa områden.

Trots utmaningarna förorsakade av coronapandemin kunde flertalet aktiviteter genomföras under året. En genomlysning av *Baltic 2030 Bumps on the Road*, en rapport om de mest utmanande globala hållbarhetsmålen för Östersjöregionen, har initierats under 2020. Inom målet för arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt kommer frågor relaterade till kön och åldersgap att analyseras och möjligheter att ytterligare stödja förbättringen av jämställdheten i Östersjöregionen, inklusive Ryssland, att diskuteras. På grund av pandemin planeras rapporten att slutföras och lanseras 2021.

Under 2020 publicerade Östersjöstaternas råd handboken *Lokalisering av hållbarhetsmålen i Östersjöregionen* som kommer att tjäna som grund för kommunikation, medvetenhet och kapacitetsuppbyggnad av kommuners och lokala aktörers roll att vidta konkreta åtgärder för att stödja Agenda 2030, och främja hållbarhet ur olika perspektiv.

Östersjöstaternas råd stod som medarrangör av det årliga forumet för EU:s strategi för Östersjöregionen. En workshop med temat en gemensam väg till hållbarhet för Östersjöregionen resulterade i två rekommendationer om att erkänna de globala hållbarhetsmålen som en gemensam uppgift för alla länder i Östersjöregionen samt att påbörja den gemensamma handlingsplanen för hållbarhet i Östersjöregionen. Östersjöstaternas råd samordnade även ett flertal evenemang under Forum Strategov, med fokus på ungas deltagande och vikten av regionalt samarbete vid implementeringen av de globala målen inom den ryska federationen. Erfarenheter från arbetet med att lokalisera de globala målen i Östersjöregionen lyftes.

Helsingforskonventionen (Helcom)

FN:s klimatkonvention (UNFCCC)

Handboken *Lokalisering av hållbarhetsmålen i Östersjöregionen* kommer att främja lokalt arbete med Agenda 2030 i Ryssland.

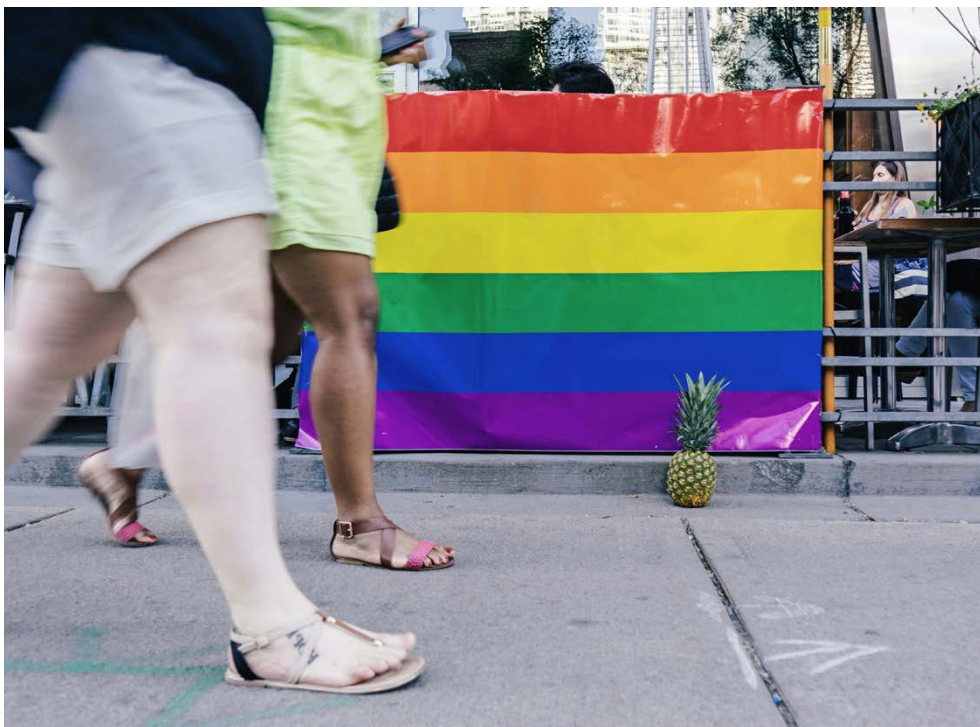
Sektorsspecifika resultat

Jämställdhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter

Sverige driver en feministisk utrikespolitik som även på miljöområdet ska genomsyra våra internationella samarbeten. För ett effektivt miljö- och klimatarbete ska frågor om jämställdhet integreras i sakfrågorna.

De samarbeten som finansieras av det bilaterala anslaget har i vissa fall ett tydligt jämställdhetsperspektiv, till exempel när det rör frågor om tillgång till rent vatten eller hur kvinnor respektive män utsätts för gifter och utsläpp. Det gäller även hur samhällen planeras och konstrueras och på vilket sätt det påverkar hur män respektive kvinnor rör sig i stadsmiljön, till fots, med cykel, kollektivt eller med bil. Samarbetena bidrar också till att stärka ursprungsbefolkningars ställning i miljöfrågor och ta vara på deras kunskap och observationer, vilka är värdefulla i klimatarbetet.

I insatserna strävar myndigheterna efter att ta hänsyn till en jämnare könsbalans bland deltagare och föredragshållare i seminarier, konferenser och studiebesök samt i projektgrupper. Detta kan ses som ett viktigt första steg, i synnerhet i länder där jämställdhet inte betraktas som en viktig fråga. Med detta sagt krävs en ständig kompetensutveckling i jämställdhetsfrågan och vidareutveckling av strategierna för att inkludera jämställdhetsaspekten i varje steg av Sveriges projektarbeten med samarbetsländer.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har inom sina samarbeten med Kina, USA och västra Indiska oceanen tagit hänsyn till att säkerställa en jämn könsfördelning bland deltagare, talare och forskare vid de olika aktiviteterna som organiserats. Inom samarbetet med Ryssland verkar Havs- och vattenmyndigheten för att stärka unga kvinnliga experter. Deltagande ryska myndigheter uppmanas kontinuerligt vid seminarier samt planerings- och expertmöten att ge yngre kvinnliga experter dels möjlighet att delta, dels ökade möjligheter att lära sig mer om hur en källa till hav-förvaltning kan utformas.

I arbetet med hanteringen av marint plastavfall i Sydafrikas flodsystem betonas nödvändigheten av att skapa samarbeten och utbyta erfarenheter med den befolkning som bor längs med floderna. Havs- och vattenmyndigheten kommer även i fortsatta dialoger att lyfta behovet av att inkludera ett jämställdhetsperspektiv i detta arbete. Att skapa gemensamt lärande om gender- och fattigdomsfrågor i havsplanering är ett nytt samarbetsområde som kan bli aktuellt under kommande år. Den sydafrikanska statsapparaten utvecklas fortfarande vad gäller möjligheter och rättigheter för samtliga befolkningsgrupper i landet. Vår insats bör bidra till att stärka statsapparaten roll och därmed indirekt ge stöd till samtliga befolkningsgruppers möjligheter.

I Sydafrika sker arbetet med upprensning av plast i floder i dialog med befolkningen i området.

Kemikalieinspektionen

Kemikaliekontroll är sammanlänkad med frågor om mänskliga rättigheter till exempel i samband med rätten till information, något som också påverkar möjligheterna till god arbetsmiljö. Ett likvärdigt skydd av alla människor i samhället är något som tas i beaktande vid riskbedömning av kemikalier och vid regleringar.

SMHI

Kvinnor och barn kan förväntas drabbas särskilt hårt av dålig luft och värme-stress i socioekonomiskt utsatta områden. Bättre underlag om luftkvaliteten i sådana områden är därför av stort värde i arbetet med att minska den negativa hälsopåverkan som föroreningar och värmestress genererar.

En tryggad tillgång på vatten av god kvalitet är viktig för en hållbar samhällsutveckling och har särskilt stor påverkan på kvinnors hälsa, säkerhet, utbildning, inkomstmöjligheter och familjerelationer. SMHI gör en insats för att bjuda in kvinnor till kursen om SMHI:s beräkningsverktyg Hype och att ha en könsbalanserad grupp både bland deltagare och lärare på kursen.

SMHI strävar efter att vara demokratiskt och inkluderande, att minska ojämlikhet och säkerställa att så många samhällsgrupper som möjligt är representerade. SMHI försöker att ha balans när det gäller genus, funktionsvariationer, etnisk och geografisk tillhörighet. Det är ibland en utmaning att nå ut till och engagera vissa grupper, till exempel ursprungsbefolkningar i vissa regioner. SMHI arbetar medvetet med att förbättra detta.

Naturvårdsverket

I Naturvårdsverkets samarbetsprojekt med Sydafrika beaktas jämställdhetsaspekten bland annat under djupintervjuer för att utvärdera hushållens kunskap om farligt avfall och hur det hanteras.

Naturvårdsverket inkluderade jämställdhetsaspekter i arbetet med policyrekommendationer för hållbar produktion och konsumtion inom det kinesiska rådet för internationellt samarbete om miljö och utveckling (CCICED).

Kartläggningen för transporteffektivt samhälle inom samarbetet med Kalifornien innehåller en specifik genderanalys som bland annat belyser mäns och kvinnors olika resvanor. I de projekt som kopplar till naturvård och miljöskydd (tillståndsprovning) i Ryssland anses allmänhetens rätt till miljöinformation och medbestämmande vara integrerade komponenter som stärker mänskliga rättigheter. Projektet om tillståndsprovning berör även urbefolkningsfrågor i viss mån. Inom Barentsrådet är ursprungsbefolkningar representerade i miljöarbetsgruppen där de kan bevaka sina intressen och göra sina röster hörda. Barentssamarbetet bidrar alltså på så sätt indirekt till jämställdhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter.

Minskad miljöpåverkan och digitalisering

Myndigheterna under anslaget för internationellt miljösamarbete strävar efter att minska insatsernas miljöpåverkan, exempelvis genom att succesivt förändra sitt eget arbetssätt och bedriva det mer digitalt och resfritt.

Havs- och vattenmyndigheten

Coronapandemin har aktualiserat behovet av att styra om till resfria arbetssätt för att minska miljöbelastningen och kommer troligen att innebära en större prioritering av digitala arbetsformer inför kommande år. Endast sju procent av den totala planerade resebudgeten för 2020 användes. I stort sett har inga planerade resor genomförts under 2020, i synnerhet inte långväga resor. Resurserna har till stor del omfördelats till att arrangera digitala möten och workshopar där så varit möjligt. I de fall då det fysiska mötet fördelar överväger för relations- och nätverksbyggande har fysiska möten skjutits framåt i tiden.

Under 2020 användes endast 7 procent av resebudgeten när alla samarbeten blev digitala.

Kemikalieinspektionen

Coronapandemin har under 2020 tvingat fram en snabbare digitalisering än vad som troligen annars skett. Inga resor har kunnat genomföras under året. Bortsett från pandemin strävar Kemikalieinspektionen efter att resor ska vara väl motiverade, kunna samordnas så långt som möjligt i en region och vara så hållbara som möjligt, genom att göras via det minst miljöbelastande resealternativet.

SMHI

Alla projekt inom luftmiljö syftar till att ge ökad kunskap om källor till luftföroreningar som kan användas av lokala myndigheter för att åstadkomma minskad miljö- och hälsopåverkan. Projektet om värmeböljor syftar till att förstå hur grön infrastruktur kan användas för att minska belastningen vid värmeböljor, vilket också ger en positiv inverkan på miljön. Årets arbete med digitala möten har gett en förbättrad insikt om hur digitala möten kan användas, både hos SMHI och mottagarländerna.

Eftersom SMHI arbetar globalt har myndigheten sedan länge i viss mån använt sig av digitala möten. Under coronapandemin har dessa helt ersatt fysiska möten, vilket medfört vissa svårigheter, då viss träning behövs för en lyckad kontakt med motparten. Eftersom internetuppkoppling och tekniska plattformar är en bristvara i vissa områden är digitalt samarbete inte alltid lätt, men SMHI har gjort en preliminär genomgång av vad som fungerar i olika länder och regioner och har hittat sätt att samarbeta online och offline.

Naturvårdsverket

Inom samtliga projekt i de olika samarbetskonstellationerna arbetar Naturvårdsverket för att begränsa insatsernas miljöpåverkan, exempelvis genom att hålla resfria möten, seminarier och workshoppar via olika digitala mötesplattformar. Under 2020 har dock coronapandemin lett till att i princip samtliga möten hållits digitalt. Inom Aktiska rådet hölls de flesta möten digitalt, och genom den ökande erfarenheten hos olika experter har distansmöten nu blivit en självklarhet. I januari 2020 genomförde Naturvårdsverket dock ett besök i Kina. Det planerades så att aktiviteter inom flera olika samarbetsområden kunde genomföras under ett och samma besök, därefter skedde allt samarbete digitalt.

Inom programmet i Ryssland har man länge arbetat med att digitalisera verksamheten. En oväntad effekt av pandemin var att webbmöten som tidigare mött hinder på grund av olika säkerhetsstandarder och komplicerade rutiner plötsligt blev mycket vanliga och helt självklara att arrangera med olika organisationer och på alla nivåer.

Årliga studiebesök från Indien till Sverige har genomförts 2012–2019. Detta har en relativt hög miljöpåverkan genom utsläpp från resorna, och dessutom en hög kostnad. Efter diskussion med CSE beslöts det att frekvensen av studiebesöken ska minskas till vartannat eller vart tredje år. Studiebesöken har dock ett stort värde, vilket framkommit av bland annat den utvärdering som genomförts, så de bör inte upphöra helt.

Under pandemin blev digitala möten en självklarhet efter att tidigare stött på motstånd.

Exportfrämjande insatser

Aktiviteter inom de bilaterala samarbeten som finansieras genom anslagsposten bör stämma överens med Sveriges övergripande exportstrategi. Att visa hur tekniska möjligheter tillsammans med politiska styrmedel och lagstiftning möjliggör innovativ miljöteknik främjar svenska företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Exportfrämjande utgör en central del i Havs- och vattenmyndighetens samarbete med Kina då detta är en central aspekt av den kinesisk-europeiska vattenplattformen. Samarbetet anses bidra till förbättrade möjligheter för affärsutbyte mellan relevanta privata aktörer från Kina och Sverige inom vattensektorn. Insatser har bland annat omfattat deltagande i processen att utveckla en arbetsplan för affärsfrämjande aktiviteter under 2021. Havs- och vattenmyndigheten har även fortsatt att hålla en nära dialog med flera främjandeaktörer i Sverige, såsom IVL Svenska Miljöinstitutet, för att möjliggöra och underlätta deras deltagande i plattformens främjandeaktiviteter.

Inom den kinesisk-europeiska vattenplattformen möjliggör Havs- och vattenmyndigheten för affärsutbyte mellan kinesiska och svenska aktörer inom vattensektorn.

I Ryssland har kunskapen om Symphony, det svenska verktyget för kumulativ miljöbedömning, i viss grad bidragit till en ökad efterfrågan på svensk expertis inom genomförandet av akvatiska miljöundersökningar för att Ryssland ska kunna uppfylla sina nationella mål med att minska utsläppen av miljöförstörande ämnen i ryska floder. Även uppbyggnaden av WIO Symphony som baseras på det svenska Symphony inom ramen för samarbetet i västra Indiska oceanen finns en exportfrämjande aspekt. Någon ekonomiskt betydelsefull export är dock inte att vänta.

Kemikalieinspektionen

Genom Kemikalieinspektionens samarbeten har export påverkats indirekt, genom att ökade krav på minskad användning av farliga ämnen lett till behov av att ersätta dessa, med alternativa ämnen eller med andra tekniska lösningar. Sverige och svenska bolag har många gånger redan gjort denna omställning och har därigenom lösningar att erbjuda. Vidare främjas handel genom harmonisering av klassificering och märkning av farliga kemikalier.

SMHI

Projekten inom luftmiljö ger en kapacitetsutveckling och en introduktion av svensk miljöteknik hos mottagarländerna. SMHI ser att detta kan leda till fortsatta samarbeten i gemensamma konsult och forskningsprojekt.

Verktyg och metoder för vattenförvaltning som SMHI testat och implementerat kan användas i konsultverksamhet och kapacitetsutveckling i många länder. Genom att testa SMHI:s verktyg i olika länder och klimat kan verktyg förbättras och anpassa till olika miljöer.

Genom att förmedla svensk expertis, tillgängliggöra klimatinformation producerad i Sverige samt dela med sig av metoder, verktyg och goda exempel bidrar SMHI till det goda förtroendet omvärlden ofta har för Sverige i miljöfrågor. Det faktum att Sverige också är en känd finansiär och leverantör av klimatinformation till utvecklingsländer och andra understryks av SMHI:s arbete.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets bilaterala och multilaterala samarbeten bidrar direkt och indirekt till Sveriges exportfrämjande mål på flera sätt. Genom att delge svenska erfarenheter och metoder kan intresse och kännedom skapas om svensk expertis samt miljö- och klimatteknik. Nära dialog med Sveriges ambassader i samarbetsländer och kontaktytor med andra relevanta svenska aktörer stärker arbetet ytterligare. Inom samarbetet med Kina exponeras exempelvis samarbetspartner för svenska erfarenheter och kunnande inom bland annat industri, avfallshantering och biogasproduktion. I Brasilien skapas intresse och efterfrågan på svensk expertis och teknik genom de kontakter som sker med olika organisationer på olika nivåer i det brasilianska samhället. Detta har även bidragit till att initiera samarbeten med andra svenska aktörer, såsom RISE Sveriges forskningsinstitut och IVL Svenska Miljöinstitutet.

Det finns starka synergier i det ryska samarbetet med en rad olika områden inom svensk miljö- och klimatteknik. Dessa synergier knyter även an till Naturvårdsverkets deltagande inom Barentsrådet. Viktiga områden för potentiella exportsynergier omfattar bland annat reningsteknik för luft och vatten, energibesparing liksom avfallshantering och materialåtervinning. Även skogsbruk och naturvårdsrelaterade tjänster, som turism och friluftsliv, bedöms som efterfrågade. Aktiv medverkan i aktiviteter kring bästa tillgängliga teknik och värdet av det som grund för tillståndsprövning inom olika branscher har bidragit till att upprätthålla det svenska systemets och den svenska tekniska förmågans positiva rykte i Ryssland.

Genom arbetet med Ryssland på tre olika plattformar kan även Arktis-samarbetet verka exportfrämjande ungefär på samma sätt som rapporterats för Ryssland och Barents, och dessutom i Arktissamarbetets mer prestigefyllda kontext.

Arbetet med bästa tillgängliga teknik främjar svensk miljöteknik och dess goda rykte i Ryssland, Barentsrådet och Arktiska rådet.

Särskilda utmaningar under coronapandemin

Coronapandemin har inneburit en stor omställning inom insatserna under anslaget för internationellt miljösamarbete. Sedan våren 2020 har i princip allt resande ställts in, och arbetssätt har anpassats till att bli digitala. Andra insatser har istället skjutits upp till följd av pandemin.

Havs- och vattenmyndigheten

För samtliga bilaterala samarbeten har pandemin inneburit att planerade fysiska möten ställts in, alternativt skjutits framåt i tiden i de fall då det fysiska mötet fördelar trots allt överväger för relations- och förstärkning av nätverksbyggande. I flera fall har möten ställts om till digitala avstämningar och digitala workshoppar i syfte att upprätthålla kontakter och dialog kring fördjupat samarbete. Pandemin har aktualiserat behovet av att styra om till resefria arbetssätt för att minska miljöbelastningen och kommer troligen att innebära en förändrade prioriteringar inför kommande år. Resurser har till stor del omfördelats till arrangemang av digitala möten, workshoppar och webinarier där så varit möjligt.

Kemikalieinspektionen

Coronapandemin hindrade resor redan tidigt under året. Arbetet har istället bedrivits genom telefon- och mailkontakt samt genom att arrangera och delta i seminarier online. Flera seminarier och utbildningar har tvingats ställas om till digital form. I de flesta fall har det inneburit att insatser förkortats. I Kina har det medfört att Kemikalieinspektionen avvaktar samarbete tills det återigen är möjligt att träffas fysiskt.

Kemikalieinspektionen erfar att länder där väl uppbyggda kontakter sedan länge finns ger en smidigare övergång till att arbeta mer digitalt. I Vietnam har de inställda insatserna till exempel i stället inneburit en tätare kontakt än tidigare, med månatliga avstämningar och diskussioner om svårigheter och behov via Teams, vilket också lett till en bättre förståelse för deras arbete. Även om pandemin till stor del varit problematisk har den alltså även inneburit fördjupade kontakter.

Coronapandemin har trots utmaningar också inneburit förbättrad kontakt mellan Kemikalieinspektionen och etablerade samarbetspartner.

Vidare har coronapandemin lett till att Kemikalieinspektionen tillsammans med Unitar tar fram ett digitalt utbildningspaket för bred användning inom Kemikalieinspektionens samarbeten. Kemikalieinspektionen anser dock att även om digitala kontakter utgör ett bra komplement kan de inte ersätta fysiska kontakter på plats i Sverige eller i samarbetsländerna – kontakter som är värdefulla för att få en bredare förståelse för samarbetspartner och deras situation, och därigenom bättre kunna bidra till kemikaliekontrollen.

Naturvårdverket

Inom samarbetet med Ryssland, Barentsrådet och Arktiska rådet har förmågan att genomföra aktiviteter och hålla fysiska möten med partner påverkats, men arbetet har i stort sett fortsatt som tidigare, om än i digital form. Även om mycket av arbetet sedan tidigare skett digitalt har nu seminarier, workshoppar och möten behövt ställas om helt till det digitala. Övergången har underlättats bland annat genom simultantolkning på Zoom.

I Brasilien har aktiviteter utförts digitalt i de projekt där det varit möjligt. Aktiviteter som kräver fysiskt deltagande har på grund av pandemin har skjutits på framtiden.

För projekten i Indien genomfördes inga resor efter mars månad, möten och löpande kontakt genomfördes istället digitalt, och några aktiviteter ställdes in. Planer på vistelser i indiska delstater utefter ett program utformat för delstaterna har skjutits på framtiden. Även planer på utveckling av ett virtuellt studiebesök har skjutits upp.

Vad gäller arbetet med projekten i Kina har pandemin lett till att många kinesiska organisationer förbättrat sin kapacitet att kunna delta och organisera möten och workshoppar digitalt. Problem och störningar, främst på grund av begränsad internetkapacitet, är dock ett problem. Detta har Naturvårdsverket i stor utsträckning kunnat hantera tack vare nära samarbete med svenska ambassaden i Peking, genom att kinesiska deltagare ibland kunnat delta i möten på svenska ambassaden som är bättre utrustad.

SMHI

Coronapandemin har medfört en del svårigheter då vissa samarbetspartner har problem med tillgänglighet och datakapacitet.

SMHI har dock anpassat sig så långt det är möjligt och genomfört ett antal workshoppar och aktiviteter digitalt. En annan svårighet har legat i att hålla kontakter intresserade och uppdaterade trots omprioriteringar, till exempel när nedstängning var aktuell i Sydafrika för att begränsa smittspridning. En planerad mätkampanj i Brasilien, i samarbete med lokala partner, kunde inte genomföras på grund av pandemin. Under hösten planerade SMHI även att besöka sin partner i Fortaleza, vilket fick ersättas med ett distansmöte.

STAY AT HOME!

Miljö- och klimatsamarbeten med strategiska länder finansierade av anslaget för internationellt miljösamarbete

Årsrapport för 2020

RAPPORT 6985

NATURVÅRDSVERKET
ISBN 978-91-620-6985-8
ISSN 0282-7298

Rapporten uttrycker nödvändigtvis inte Naturvårdsverkets ställningstagande. Författaren svarar själv för innehållet och anges vid referens till rapporten.

I denna rapport redovisar Naturvårdsverket de samarbeten med strategiska länder, regioner och samsamarbetsorgan inom miljö- och klimatområdet som under 2020 finansierats genom anslaget för internationellt miljösamarbete. I samarbetena deltar i första hand Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och SMHI. Även strategiska samarbeten samordnade genom Östersjöstaternas råd samt Stockholm Environment Institute får stöd från anslaget. Svenska myndigheter bidrar genom anslaget för internationellt miljösamarbete till aktiviteter som har stor betydelse både för en hållbar utveckling och för miljö- och klimatarbetet, i Sverige och runt om i världen. Under året har Sverige bland annat samarbetat med Argentina, Brasilien, Colombia, Indien, Indonesien, Kina, Ryssland, Sydafrika, Sydkorea, USA och Vietnam. Flera aktiviteter genomfördes också tillsammans med Arktiska rådet, Barentsrådet och Nordiska ministerrådet.

SMHI

Havs
och Vatten
myndigheten

KEMI
Kemikalieinspektionen

